

Jubileji – Jubilees

Peter Vodopivec – osemdesetletnik

V letošnjem letu bo Peter Vodopivec dopolnil 80 let. Osemdesetletnico zaznamujejo desetletja predanega raziskovalnega dela in premislekov o družbenih vprašanjih s stališč cenjenega zgodovinarja, stvarnega kritičnega intelektualca in uglednega univerzitetnega profesorja. Vse hkrati, vse v eni osebi. Naukov Petrovega dela je veliko, a ob tej priložnosti poudarjam moment, ki se mi zdi trajno aktualen. Izpostavljam vlogo zgodovine v družbi. Prek različnih angažmajev, denimo na področju šolske zgodovine ali s posegi v javne razprave, je tudi Peter določal parametre vpliva strokovnih argumentov v družbi in zainteresiranih javnostih. Vloga zgodovine je še posebej pomembna v družbah, ki ne morejo doseči minimalnega soglasja o sedanjosti, kaj šele o preteklosti. Mislim, da moramo zato razmišljati tudi o tej dimenziji našega dela. Petrovo stališče je plod izkušenj, pridobljenih z nastopi ob različnih priložnostih in v različnih medijih. Prepričan je, da je zgodovinopisje v stanju ponuditi družbi prepričljive odgovore v razpravah o številnih, bolj ali manj perečih dilemah družbenega zgodovinskega spomina. Vlogo zgodovine razume kot zagotavljanje časovne globine in kot korektiv javnih poenostavitvev. Zgodovinopisje vidi kot racionalno disciplino, ki mora težiti k uravnoteženemu pogledu. Zato poudarja, da zgodovinar v javno razpravo ne vstopa z »nevtralno« sliko, temveč s stališči, ki morajo biti argumentirana. Ne predstavlja »dokončnih« resnic, ampak interpretacije, ki so preverljive, argumentirane in odprte za ugovor. Zgodovinarjeva avtoriteta ni v tem, da razpravo zapre, temveč da jo opremi z boljšimi razlogi in z daljšim časovnim lokom. Znanje mora posredovati tako, da ohrani kompleksnost, a ostane razumljiv v razlagah. To pomeni, da sta forma in vsebina neločljivi. Zgodovina lahko ima v družbi veliko vlogo, vendar le v ustreznih razmerah. Družbeno vzdušje in kultura javne razprave morata omogočati argumentirano in razumljivo posredovanje rezultatov raziskovalnega dela. In k temu ni kaj dodati.

Dragi Peter, vse najboljše!

Žarko Lazarević